

Rafting kao potencijal za razvoj turizma u Međimurju

Kramar, Lana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:655538>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository -
Polytechnic of Međimurje Undergraduate and
Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT
TURIZMA I SPORTA

LANA KRAMAR

RAFTING KAO POTENCIJAL ZA RAZVOJ TURIZMA U
MEĐIMURJU

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2021.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT
TURIZMA I SPORTA

LANA KRAMAR

RAFTING KAO POTENCIJAL ZA RAZVOJ TURIZMA U
MEĐIMURJU

RAFTING AS A POTENTIAL FOR TOURISM DEVELOPMENT IN
MEĐIMURJE

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:

DOC. DR. SC. NEVENKA BRESLAUER, PROF. V. Š.

ČAKOVEC, 2021.

SAŽETAK

Međimurska županija je geografski zaokružena cjelina, prirodno bogat i ugodan mikro prostor smješten na krajnjem sjeveru Republike Hrvatske, omeđen dvjema Europskim rijekama – na sjeveru Murom, a na jugu Dravom. Nalazi se na dodiru dviju velikih reljefnih cjelina; Istočnih Alpa i Panonske nizine, na temelju čega su definirane dvije morfološke cjeline; brežuljkasto gornje i nizinsko donje Međimurje. Sam sport u Međimurskoj županiji zauzima značajno mjesto, a prepoznatljivi su sportaši iz Međimurja na regionalnom, nacionalnom i Europskom prostoru.

Raznovrstan i atraktivan krajolik pogodan je za brojne oblike sportsko-rekreativnih aktivnosti poput biciklizma, lova, ribolova., dok rijeka Mura pruža mogućnost razvoja adrenalinskog sportskog turizma, a jedan od vidova je rafting. Rafting je sport gdje se u gumenim čamcima na napuhavanje spušta niz rijeku prilikom čega se koristi snaga riječnih struja i tokova te udruženih ljudskih ruku predvođenih znanjem i iskustvom skipera. Opsegom je sve značajniji i brzo rastući sportsko rekreativni proizvod. Rafting je sportska rekreativno događanje čija usluga dovodi čak 30% turista u posjetu Hrvatskoj. To su turisti, gosti koje najviše interesira sportska rekreacija u vidu raftinga te odabiru mjesta na koji se ponuda temelji na adrenalinskim sportovima, a jedan među njima je rafting.

Ključne riječi: *turizam, sport, Mura, rafting, razvoj*

Sadržaj

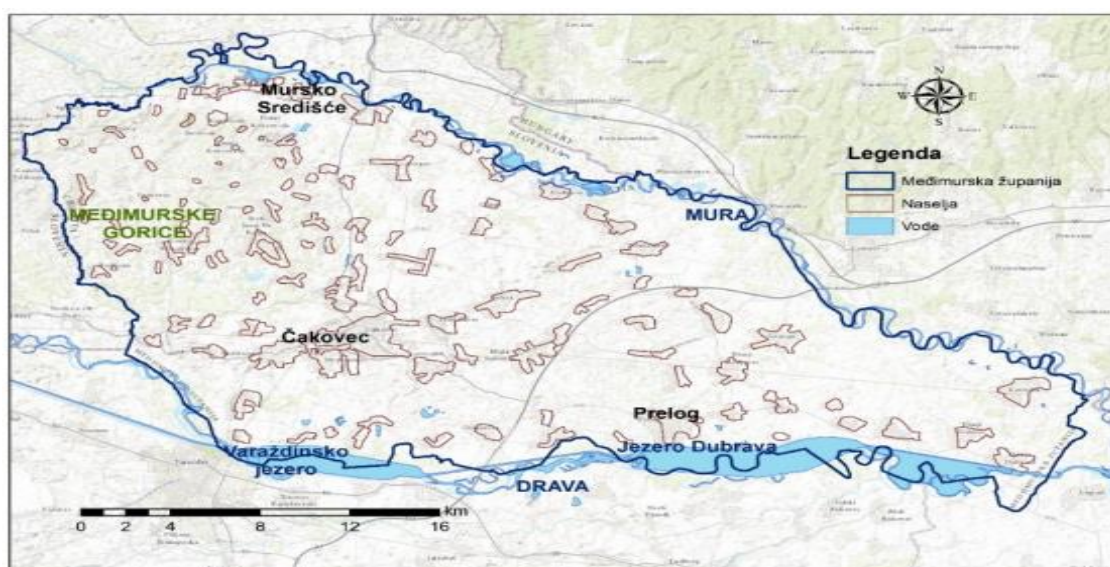
Sažetak

1. Uvod	4
2. Rafting	11
2.1. Povijest	12
2.2. Oprema i sudionici	12
2.3. Staze i aktivnosti tijekom raftinga	12
2.4. Rafting u Hrvatskoj	13
3. Sportsko-turistička ponuda uz i na rijeci Muri	16
3.1. Rafting	16
3.2. Kajak i kanu	17
3.3. Ribolov	17
3.4. Biciklizam	17
3.5. Pješaćenje	18
4. Rafting u Međimurju	20
4.1. Dionice	20
4.2. Rafting događanja na rijeci Muri	20
5. Istraživanje	22
5.1. Cilj istraživanja	22
5.2. Metode istraživanja	22
5.2.1. Uzorak ispitanika	22
5.2.2. Anketa i način provođenja ankete	22
5.2.3. Metode obrade podataka	22
5.3. Rezultati istraživanja	23
7. Zaključak	31
8. Popis Literature	33
9. Popis ilustracija	35
10. Prilozi	36

1. Uvod

Međimurska županija je najsjevernija županija Republike Hrvatske, površinom najmanje, a najgušće naseljeno područje smješteno između dviju rijeka, Mure i Drave. Administrativno je podijeljena na tri grada (Čakovec, Mursko Središće i Prelog) i dvadeset dvije općine, dok se geografski dijeli u dvije cjeline: brežuljkasto gornje i nizinsko donje Međimurje. Gornje Međimurje je zbog svog brežuljkastog reljefa vinogradski orijentirano, ali prometno veoma izolirano područje. Donje Međimurje prometno bolje povezan nizinski prostor, orijentiran prema stočarstvu i ratarstvu. Međimurje je stoljećima bilo pod velikim utjecajem i sastavnim dijelom Mađarske čija je kultura ostavila veliki utjecaj u jeziku, glazbi i običajima. Obiluje vrijednom kulturno-povijesnom baštinom, ali prije svega nenadmašnim prirodnim ljepotama zbog čega je i prozvano „Hrvatskim cvjetnjakom“. Međimurje predstavlja top destinaciju kontinentalne Hrvatske zbog svoje bogate kulturne, povijesne i tradicijske baštine, vjerske i povijesne arhitekture, dok najveći značaj turizmu daju prirodne ljepote i okusi rodnih brežuljaka, bogatstvo šuma, biljnog i životinjskog svijeta te zaštićeno područje regionalnog parka Mura-Drava.

Slika 1. Geografska karta Međimurske županije

Izvor: Institut za turizam

Rijeka Mura teče kroz brojna naselja međimurskog kraja koja predstavljaju velik potencijal za razvoj turizma i privlačenje gostiju na sam sjever Hrvatske.

Slika 2. Rijeka Mura

Izvor: <http://www.medjimurska-priroda.info.jpg>

Najsjevernija općina, ujedno i glavni pokretač turizma u Međimurju je općina Sveti Martin na Muri. Nositelj turističkog razvoja s preko 147 tisuća noćenja (2019.) su Terme Sveti Martin koje uspješno posluju tijekom cijele godine kao wellness-kupališna destinacija te konferencijsko – sportski centar koji privlači tuzemne i inozemne posjetitelje. Glavninu turističke ponude na području općine Sveti Martin na Muri čine visokokategorizirani turistički smještajni objekti te raznorazni turističko ugostiteljski objekti, dok su najveće turističke atrakcije koje turisti rado posjećuju tokom svog boravka u Svetom Martinu na Muri između ostaloga: Mlin na Muri, skela na Muri, etnografska zbirka „Jen den v živleju mlinara Franca Žalara“, labirint ljubavi, Mlinarska kuća, crkva Svetog Martina biskupa kao i niz označenih biciklističko-pješačkih staza poput ekoturističke poučne pješačko biciklističke staze „Svetomartinska Mura“, a od ove godine i Skelarska kuća koja će u funkciji interpretacijskog centra čuvati tradiciju skelarenja i

života uz rijeku Muru te pružati prihvat, informacije i upućivanje turista u samu destinaciju.

Mursko Središće je najsjeverniji hrvatski grad poznat kao sjeverna vrata Hrvatske, smješten na desnoj obali Mure i važno je prometno čvorište zbog cestovnog međunarodnog graničnog prijelaza sa Slovenijom. Šetnica uz Muru glavni je turistički proizvod ovog grada, a sadržaji uz obalu rijeke privlače sve veći broj ljudi da svoje slobodno vrijeme provedu upravo ovdje. Šetnica počinje na ribnjaku Zalešće izgrađen novi ribički dom s turističkim kapacitetima, a zatim prolazi centrom grada, gdje se izletnici mogu okrijepiti u Beach baru „Trska. Najveća turistička manifestacija „Ljeto uz Muru“, na ljetnoj pozornici okuplja najpopularnije hrvatske izvođače, a od ove godine vinski i pivski festival te brojne tradicionalne događaje. Zvonik svete Barbare, zaštitnice rudara podsjetnik je na rudarsko okno i rudarenje u Središću. Šetnica uz Muru srasla je s prirodom. Skela Fusek omogućava prijelaz rijeke Mure na drugu stranu, gdje se nalaze šljunčana jezera Balaton i Napolitanke, nastale iskapanjem šljunka. Skela vozi svaki radni dan od početka proljeća do kraja jeseni, a u ljetnim mjesecima i vikendom. "Serjojska" šetnica uređena je do Svetog Martina na Muri, time je od mjesta za odmor preuređena u mjesto rekreacijskog turizma. Šetnica je duga 12 kilometara, a namijenjena je isključivo za pješake i bicikliste.

Uz rijeku Muru smješteno je naselje Peklenica, prvo nalazište nafte u Republici Hrvatskoj, ali i u svijetu. Peklenica je administrativno dio je grada Mursko Središće u kojoj se nalazi spomen park naftnog rudarstva, koji prikazuje kako nafta slobodno izvire na samu površinu oslobađajući male količine plina. (<http://www.tz-ms.hr/turisticki-vodic/spomen-park-naftastva/>)

U sastavu Grada Mursko Središće nalazi se i Križovec, naselje kroz koje teče rijeka Mura. Križovec je značajno naselje za turizam u Međimurju, u samom naselju nalazi se Centar za posjetitelje Med dvemi vodami, jedini i prvi hrvatski trg koji je posvećen prirodi. Ujedno je tu smješteno sjedište Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode. (<https://med-dvemi-vodami.info/sto-posjetiti/centar-za-posjetitelje-med-dvemi-vodami/>)

Naselje Podturen se nalazi u sklopu istoimene Općine, najsjevernija je točka razgraničenja s Republikom Mađarskom, a najjužnija sa Slovenskim Prekmurjem, te je jedina općina u Međimurju koja ima granicu s dvije države. Utemeljena je 1993 godine a u sastavu je šest naselja (Celine, Ferketinec, Miklavec, Novakovec, Podturen i Sivica). Nedaleko od Podturna smješteno je romsko naselje Lončarevo. Jedna od najvećih turističkih atrakcija je crkva „sv. Martina“ koja predstavlja jednu od rijetkih očuvanih sakralnih građevina u gotičkom stilu. Osim crkve, turistička ponuda Podturna ima dio eko - muzeja „Mura“ koji nudi biološke raznolikosti uz rijeku Muru te kulturnu raznolikost, tradiciju, stare običaje i slično. U općini Podturen više od 40 godina djeluje Kulturno – umjetničko društvo „Podturen“ s nekoliko sekcija, a posebno se ističe Sekcija običaja s poznatim prikazom fašničke tradicije. Poznate podturenske maske – tzv. Čaplje, poznate su diljem Hrvatske i u inozemstvu.

Općina Dekanovec s brojem stanovnika najmanja je općina u Međimurju, a prostorno i u cijeloj Hrvatskoj. Smještena je na prometnim pravicima prema susjednim općinama Podturnu, Domašincu i Belici. Dekanovec spada u općine pod posebnom državnom skrbi, izrazito je lijepo uređeno naselje te jedino je koje do rijeke Mure ima izgrađenu asfaltiranu cestu koju stanovnici i turisti koriste u rekreativne svrhe i bicikljanje. U Dekanovcu je rođen Florijan Andrašec, hrvatski pučki pjesnik, etnomuzikolog i kantor.

U sastavu općine Domašinec nalazi se naselje Domašinec koje je sjedište, te selo Turčišće. Mjesta su gotovo u cijelosti opremljena komunalnom infrastrukturom, a stanovništvo se pretežito bavi poljoprivredom dok znatan broj ljudi radi u inozemstvu. Jedan od eko turističkih bisera općine Domašinec je Poučna staza Murščak, smještena na dijelu Murščaka, najšireg područja uz rijeku Muru bez naselja. Poučna staza zauzima oko 1500 hektara sa statusom zaštićenog krajolika. Nalazi se kod naselja Domašinec te je označena adekvatnim pločama i vodičem. Čitavom duljinom od 6300 metara omogućava grupi ili pojedincu upoznavanje s ekološkim, povijesnim, geografskim, gospodarskim, tradicijskim vrijednostima putem dvanaest obilježenih ploča te nastoji očuvati ovaj ekološki kraj.

Slika 3. Poučna staza Murščak

Izvor: <http://murscak.info/hr/poucna/#poucna1>

Općina Goričan smještena je na istočnom dijelu Međimurske županije, a čini je istoimeno i jedino naselje. Općina graniči sjeverozapadno s općinom Domašinec, zapadno s općinom Donji Kraljevec, na jugu s gradom Prelogom. Sjeveroistočna granica Općine je državna granica prema Republici Mađarskoj, a u pravilu je određuje rijeka Mura. Na području općine smješten je granični prijelaz Goričan, na prometnom koridoru Zagreb - Budimpešta. Na samom graničnom prijelazu Goričan - u zaštićenom krajoliku rijeke Mure nalazi se izletišta Zelengaj koje se prostire na sedam hektara površine od čega je jedna četvrtina pod vodom, a u sjeni stoljetnih stabala smješten je mali zoološki vrt. U Goričanu se nalazi župna crkva Svetog Leonarda, sagrađena 1770. godine, s tri oltara. Turističke atrakcije Goričana prezentiraju kulturnu i sportsku ponudu mjesta, a za koju se brinu brojne udruge u suradnji s Općinom.

Općinu Kotoriba čini istoimeno naselje koje je industrijsko središte krajnjeg istoka Međimurja gdje je smješten granični prijelaz na međunarodnoj pruzi, carinarnica, granična veterinarska inspekcija te nekoliko špedicija. Kotoriba se u 16. stoljeću spominje

kao utvrda Zrinskih za obranu od Turaka. Tad su Zrinski na obali Mure sagradili tvrđavu Kotri, a razvoju mjesta najviše je pridonijela izgradnja željezničke pruge sredinom 19. stoljeća. U Kotoribi je izgrađen i prvi željeznički kolodvor u Hrvatskoj, a mjestom prolazi i najstarija hrvatska pruga. Također, ovdje je rođen i suvremeni hrvatski književnik i svjetski poznat moreplovac Joža Horvat.

Najistočniju općinu u Međimurskoj županiji čini istoimeno naselje smješteno uz rijeku Dravu u blizini ušća u rijeku Muru, Donja Dubrava. Naziv je dobilo po gustom šumi Dobravi ili Dubravi kakva je nekad postojala na području gdje se spajaju Drava i Mura. Smještena je na lijevoj obali rijeke Drave, te na vrlo važnom cestovnom pravcu Čakovec-Koprivnica. Donja Dubrava je mjesto koje spaja, čak tri susjedne županije, Međimursku, Koprivničko-križevačku i Varaždinsku. Područje Općine Donja Dubrava ima bogatu prirodnu baštinu i krajobraznu raznolikost. Na sjeverozapadu Općina graniči s ornitološkim rezervatom Veliki Pažut. U Donjoj Dubravi rođena je čuvarica međimurske popevke i plesa, legenda međimurske glazbe Elizabeta Toplek - Teta Liza, dobitnica brojnih nagrada, između ostalog 3 Porina. (Pospišl, 2012.).

2. Rafting

Rafting ili rječarenje je vrsta vodenog sporta, obično na rijeci, gdje se grupa ljudi (između 4 i 10) spušta gumenim čamcem niz riječne brzace, s ciljem uzbuđenja, avanture i druženja. Rafting spada u skupinu ekstremnih sportova te uz rekreativno bavljenje, održavaju se natjecanja od regionalnih, državnih do međunarodnih. Rafting sa svojom popularnošću i opsegom sve je značajniji brzo rastući proizvod mnogih destinacija pogodnih za tu vrstu sportske aktivnosti. Rafting uslugu čini čak 30% turista u posjetu Hrvatskoj. Ovisno o uvjetima u kojima se plovi, rafting pripada u najljepše aspekte aktivnog odmora s varijacijama od rekreativnog do atraktivnog, ekstremnog sporta. Spust divljim vodama, opasnim brzacima i slapovima, izmicanje stijenama koje vire iz bistrih riječnih dubina i ubrzavaju navalu adrenalina, čine uživanje u prirodnim ljepotama potpuno novim doživljajem. Rafting spust je izuzetno zahtjevan i dinamičan posao za skipera, a ujedno predstavlja istinsko zadovoljstvo i nezaboravan provod za sve sudionike te je sve traženiji oblik rekreacije danas. (<http://zagrebrafting.com/o-raftingu/>)

Slika 4. Rafting na rijeci Muri

Izvor: <https://medjimurje.hr/sport/odrzan-rafting-kup-mura-7514/>

2.1. Povijest

Počeci raftinga su u SAD-u, čije je tržište nakon II svjetskog rata preplavljeno gumenim čamcima, koji su se do tada upotrebljavali za spašavanje u vojne svrhe. Od tada svima dostupni gumeni čamci počinju se koristiti za plovidbe lokalnim rijekama u svrhu njihova istraživanja, upoznavanja krajolika i zabave. Nakon prvih početaka iz desetljeća u desetljeće rastao je broj lokacija na kojima se rafting udomaćio, te je vrlo brzo postao komercijalizirani novi oblik zabave i sporta. S razvojem raftinga u SAD-u, brzo se proširio i na sve ostale kontinente, a 80-tih godina prošlog stoljeća stiže u naše krajeve. Danas je rafting, ovisno o uvjetima plovidbe, sve popularniji način provođenja aktivnog odmora, odnosno ekstremni sport. (<http://una-aquarius.com/opcenito-o-raftingu/>)

2.2. Oprema i sudionici

Plovila za ovaj sport napravljena su od izuzetno otporne višeslojne gume te imaju više odvojenih zračnih komora ili pak su od plastične mase. Duljina plovila je između 3 i 6 metara, a u većini slučajeva raft odnosno čamac za rafting ima i kormilara (skipera), koji sjedi na krmi i kormilom ili, češće, veslom, upravlja i navodi raft kroz riječne brzace, dok kayakom upravljaju veslači koji se u njemu nalaze te se od njih traži više individualnog zalaganja i rada. Svaki raftingaš u plovilu opremljen je veslom, zaštitnim plutajućim prslukom i kacigom. Precizne upute daju se početnicima, obično turistima, a kojih se ovi moraju striktno pridržavati tijekom spusta. (<https://fishingandoutdoor.eu/hr/rafting-i-kayaking-u-medimurju/>)

2.3. Staze i aktivnosti tijekom raftinga

Stupnjevanje staza s obzirom na njezinu zahtjevnost, kreću se od početnih, mirnih rijeka sporog toka pa sve do rijeka s visokim valovima i brzacima pa tako prema međunarodnoj ljestvici zahtjevnosti postoji šest stupnjeva:

- Prvi stupanj odnosi se na mirne rijeke sa sporim tokom
- Drugi stupanj podrazumijeva mirnu rijeku malo bržeg toka s pokojim valom
- Treći stupanj odnosi se na rijeke s mjestimičnim valovima, srednje brzim tokom i ponekim blagim vodopadom (najbolje za prvi rafting i upoznavanje sa samim sportom)

- Četvrti stupanj već je za iskusnije raftere, postoji mogućnost ispadanja iz rafta, rijeka je brza, valovi nepredvidivi
- Peti stupanj odnosi se na područja gdje je rijeka iznimno brza, staze su veoma zahtjevne, potrebna je izuzetna fizička spremnost i postoji mogućnost od ozljeda
- Šesti stupanj iznimno je opasna po život, to su rijeke koje imaju brze tokove, opasne valove i velike stijene. Na ovim stazama unatoč velikoj fizičkoj spremnosti, koncentraciji i iskustvu, brojni sportaši ostavljaju svoje živote. (<https://www.wish.hr/rafting-sport-za-uzivanje-i-najpoznatija-odredista-u-hrvatskoj/>)

Rafting je vrlo kompleksna vodena aktivnost za koju je bitna dobra priprema, a predstavlja spuštanje u gumenom čamcu po manje ili više divljim rijekama. Preduvjet za sudjelovanje u ovoj aktivnosti je dobra tehnika plivanja, jer voda, a pogotovo brza na kojoj se realizira ova aktivnost, može odvesti sudionika daleko od čamca. Osim rekreativnog bavljenja ovom aktivnošću, sudionici se mogu i natjecati. Rafting pruža svim sudionicima izuzetan adrenalin i zbog toga možemo reći da je trenutno najpopularnija vrsta aktivnog odmora. Osobe koje izabiru rafting tijekom ljetnih mjeseci najviše privlači aktivnost na divljim vodama jer ih suočava sa izazovima te na taj način iskušava njihovu vještinu, odvažnost i intelekt.

2.4. Rafting u Hrvatskoj

Rafting u Hrvatskoj popularna je rekreacijska disciplina od sredine 70-tih godina dvadesetog stoljeća. Rafting, sport pomaže gospodarstvima mnogih regija, a za uzvrat dovodi do očuvanja rijeka prilikom stvaranja hidroelektrana, navodnjavanja te promovira zaštitu okoliša neke regije. U prošlosti upotrebljavale su se drvene splavi, a suvremena vožnja raftom (splavi) je potpuno novi sport, koji kao i većina sportova na otvorenom, s godinama postaje sve sigurniji. Povećala se stručnost sudionika, oprema je specijalizirana povećane kvalitete. (<https://raftrek.com/pustolovni-turizam/kayaking-rafting-u-hrvatskoj/>)

U Hrvatskoj najznačajnije rijeke za rafting su: Kupa, Mrežnica, Korana, Zrmanja, Cetina, Dobra, Krka, Una i Mura. Svaka od navedenih rijeka ima svoje posebnosti i prirodno okruženje kojim privlače turiste željne adrenalinskih pustolovina u ovom slučaju raftinga svojim tokovima.

Rijeka Kupa je najduža hrvatska rijeka, idealna za rafting uz brojne zapjenjene slapove. U neposrednoj blizini izvora i Nacionalnog parka Risnjak mjesto je na kojem započinje rafting avantura kroz kanjon čiji vrhovi prelaze 1000 metara nadmorske visine. Slapovi i kristalno čista voda pridonose osjećaju potpune divljine. Vožnja započinje spuštanjem niz rijeku u profesionalnim rafting čamcima, dijelovi rijeke koji se savladavaju nisu opasni i pogodni su za sve starosne skupine. Putem se nalaze mlinovi, kaskadni slapovi te bogati svijet flore i faune. Rafting na rijeci Kupi moguć je po visokom vodostaju koji je uobičajen u proljetnim i jesenskim mjesecima te poslije obilnijih kiša. Međutim rafting je moguć i po niskom vodostaju koji je uobičajen u ljetnim mjesecima. (<https://croatia-open-land.com/tours/rafting-na-kupi/>)

Mrežnica je bistra i topla rijeka, jedna od najljepših u Hrvatskoj. Izvire kod Slunja u Kordunu, a ulijeva se u Koranu kod Karlovca. Idealna za plovidbu kanuom, odlična za rafting i za kajak. Najčešće se plovi između Generalskog Stola i Zvečaja, na rubu divljine i civilizacije: kreće se od mosta u Keićima kod Generalskog stola, a završava pri restoranu Zeleni Kut. (<https://raftrek.com/tour/mreznica-rafting/>)

Rijeka Korana izvire u najstarijem i najpoznatijem Hrvatskom nacionalnom parku Plitvička jezera. Dugačka je 134,2 km od izvora do ušća u rijeku Kupu u Karlovcu. Plovi se po nepristupačnim dijelovima rijeke, a neke su ture duge i više od deset kilometara. Na mnogim dijelovima Korana teče slikovitim, vapnenačkim kanjonima visokim stotinjak i više metara. (<https://croatia.hr/hr-HR/doziviljaji/aktivni-odmor/rafting/korana>)

Izvor Zrmanje nalazi se u južnom dijelu Like, ispod Poštaka južnog vrha Plješevice te u neposrednoj blizini južnog kraja Velebita. Njezin izvor je specifičan po tome što se nalazi u podnožju vrlo strme, gotovo 200 metara visoke stijene imena Misije. Rijeka Zrmanja teče prema jugu uskom i dugom plodnom dolinom. Okružuje južni kraj Velebita te usijeca 200 metara duboki kanjon, a zatim skreće prema zapadu, dolazi do Obrovca. Nakon

nekoliko kilometara utječe u Jadransko more u zaljevu pod nazivom Novigradsko more. Rafting na Zrmanji se održava u proljeće i jesen, dok se kajaci i kanui koriste u razdoblju niskog vodostaja tijekom srpnja i kolovoza. (<https://raftrek.com/destinations/zrmanja/>)

Najveća srednjodalmatinska rijeka Cetina izvire na nadmorskoj visini od 385 metara, na sjeverozapadnim obroncima Dinare blizu sela Cetina, 7 km sjeverno od Vrlike. Postoji čak osam izvora, a najveći, Glavaševo jezero, dubok je čak 130 metara. S obzirom na svoje pritoke, rijetko presušuje, stoga je idealna za rafting u svako doba godine. Za razliku od ostalih gorskih rijeka, prostor uz Cetinu nije tako nepristupačan i nije skrivena u raznim kanjonima što ju čini pogodnom za rafting i kanuing. (<http://www.visitsinj.com/hr/Vodic/47/rijeka-cetina>)

Rijeka Dobra, najduža ponornica koja izvire u dva izvora u Gorskom kotaru: jedan kod Bukova vrha, a drugi kod Skrada. Ponire u samom središtu grada Ogulina, Đulinom ponoru. Ova divlja ljepotica od Gojaka do Lešća ponovo izvire, a ima još jednu rijetkost: dvije vodence koje su i danas u funkciji - svojim starim mlinskim kamenim kotačima melju razne žitarice. (<https://www.tz-grad-a-ogulina.hr/zavicaj-bajke/dobra/>)

Rijeka Una izvire u Hrvatskoj, u ličkom dijelu Zadarske županije, a najvećim dijelom prolazi kroz sjeverozapadni dio Bosne i Hercegovine. Tok ove rijeke, dug 212,5 km, završava u blizini mjesta Jasenovac gdje se ulijeva u rijeku Savu. Rijeka Una velikim dijelom svoga toka čini granicu između dviju država, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a gornji tok rijeke Une je u Bosni i Hercegovini 2008. godine proglašen nacionalnim parkom. Tok rijeke prate šumska prostranstva, a vodom je obogaćuju Srebrenica, Krka, Una i mnogi drugi pritoci urezujući kanjone i ostavljajući svoj trag u krajobrazu. (<http://www.unaspringoflife.com/hr/una>)

Rijeka Mura najsjevernija je hrvatska rijeka koja izvire u Austriji. Jedna je od posljednjih značajno očuvanih nizinskih rijeka, posebno u donjem toku, a njezin krajolik u toku kroz Međimurje je zaštićen. (<https://smud-gorican.hr/mura/>)

3. Sportsko-turistička ponuda uz i na rijeci Muri

Tijekom povijesti, rijeke su korištene kao prometne rute, kao izvori hrane i, u novije vrijeme, kao mjesta za posjetu, igru i sport. Prostorni elementi krajobraza u rijeke predstavljaju značajan turistički resurs te tvore osnovu za mnoge ekosustave koji čine osnovu za razvoj specifičnih oblika turizma temeljenih na prirodi (ekoturizam, biciklizam, promatranje ptica), omogućuju bavljenje različitim rekreativnim, sportskim i pustolovnim aktivnostima kao što je rafting. (Kuzman , 2019).

Rijeka Mura izvire u Austriji podno stijene ispod Visokih Tura na 1898 metara nadmorske visine, a do Hrvatske dolazi tokom kroz Austriju, Sloveniju i Mađarsku (pogranična rijeka). Duga je 519 kilometara, od čega 53 km donjeg toka pripada Hrvatskoj. Mura na ulazu u Hrvatsku ima meandrirajući tok s mnoštvom rukavaca. U svom donjem toku ima relativno malo pritoka: Šćavnicu, Krku, Trnavu i Principališ. Najveća je pritoka rijeke Drave u koju se ulijeva između Donje Dubrave u Međimurju i Legrada u Podravini na lokaciji Veliki Pažut zaštićenoj kao posebni rezervat. Poplavne šume protežu se duž rijeke Mure, a posebno se ističe vrijedno područje šume Murščak. Na Muri u Međimurju nekad se ispiralo zlato, o čemu svjedoče zapisi još iz 1553., iz doba grofova Zrinskih, a bilo je brojnih mlinova-vodenica, danas je ostalo samo nekoliko skela. Od siječnja 2001. godine Mura je zaštićena u kategoriji značajni krajobraz, a od veljače 2011. godine Mura zajedno s Dravom je zaštićena kategorijom regionalni park zbog svojih iznimnih prirodnih i krajobraznih vrijednosti. Povrh toga UNESCO je cjelokupno područje uz rijeke Muru, Dravu i Dunav proglasio Prekograničnim rezervatom biosfere u srpnju 2012. godine. (Boić Petrač, Popović Dujmović, 2013).

3.1. Rafting

Rafting je rekreacijska ili natjecateljska vožnja po riječnim brzacima u gumenom čamcu, a kao ekstremni sport počeo se razvijati u drugoj polovici XX. stoljeća. Posada u gumenome čamcu nastoji što brže proći riječni tok koji je ocijenjen stupnjem teškoće od jedan do šest. Discipline su sprint, slalom i spust, a duljina staze ovisi o disciplini koja se vozi. Tijekom vožnje posada se susreće s različitim teškoćama, a ako se čamac prevrne, ponovno ulazi u nj i nastavlja utrku. Svaki član posade od četiri ili šest članova opremljen

je veslom, prslukom, kacigom, nožem i konopcem za spašavanje. (<https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=51608>)

3.2. Kajak i kanu

Kajak i kanu su monostrukturne aktivnosti, tj. sastoje se od jednostavnih ponavljajućih pokreta. Spomenute kretnje (zaveslaj) jasno su definirane bio mehanički, a odstupanja su, u tom smislu, minimalna (Milanović, 2010). Od veljače 2020.godine na području Međimurja postoji i kajak-kanu sportski klub, osnovan u Murskom Središću i nosi ime „Kajak-kanu klub Mura“. Osnovan je od strane udruge kojoj je cilj popularizirati ovaj sport, popularizirati aktivan način života te popularizirati život uz rijeku i na rijeci.

3.3. Ribolov

Ribolov je aktivnost lova riba. Riječ ribolov se također koristi i za lov na druge životinje koje žive u vodi kao što su razne školjke, rakovi, lignje, sipe, hobotnice, kornjače i druge kralježnjake, jedino se za kitove koristi pojam kitolov. Ribolov je stara i široko rasprostranjena aktivnost sa raznim tehnikama i tradicijama, ali i primjenom modernih tehnoloških pomagala. Razlikujemo sportski i komercijalni ribolov te slatkovodni i morski ribolov. Najčešće korištena oprema slatkovodnog ribolova uključuje štap sa rolom ili koturom te se izvodi sa nekoliko standardnih tehnika ribolova: Ribolov na dnu (grunt), ribolov plovkom, spinning (špinanje, varaličarenje) te mušičarenje. (<https://www.britannica.com/topic/fishing-recreation>)

3.4. Biciklizam

Biciklizam je izuzetno popularan sport kao dio sportske rekreacije, zastupljen je i kao sredstvo transporta i putovanja. Važan je dio turističke ponude, a nazivamo ga ciklo turizmom. Ciklo turizam u užem smislu kao oblik turističkih putovanja tijekom kojih je vožnja bicikla glavna aktivnost ili je bicikl glavno prijevozno sredstvo obuhvaća razmjerno uzak segment turističke potražnje, dok znatno širu skupinu čine turisti kojima je vožnja biciklom dodatna aktivnost“ (Klarić i dr, 2015).

Uz rijeke Muru i Dravu uređene su biciklističke staze koje su nastavak austrijskih i slovenskih trasa (Murradweg R1, Drauradweg R2) - Mura-Drava.bike. Staze su obilježene znakovima, te info panoima, odmorištima, a trasirane su po asfaltnoj podlozi lokalnih cesta, za off road varijantu uređeni su šljunčani putevi. (http://visitmedimurje.com/atrakcije_aktivnosti).

Povodom Dana Međimurske županije, Međunarodnog dana zdravlja i Dana planete Zemlja, Međimurski savez sportske rekreacije „Sport za sve” svake godine organizira tradicionalnu sportsko-rekreativnu manifestaciju: „Biciklima međimurskim putovima“ poznatiju kao BIMEP. Start ili početak vožnje moguć je u bilo koje doba u tom vremenu s jednog od 16 punktova. Riječ je o tradicionalnoj i međunarodnoj manifestaciji te jednoj od najmasovnijih biciklističkih događanja u Međimurju. Želja organizatora je da se uključi što veći broj sudionika bez obzira na godine, spol i zanimanje i to na jednom od 16 punktova. Prilikom uključivanja svaki sudionik dobije prigodnu diplomu s ucrtanom trasom kretanja i to nakon što ispuni prijavnicu s kojom potvrđuje da je suglasan da na vlastitu odgovornost sudjeluje u manifestaciji.

3.5. Pješaćenje

Pješaćenje na izlet u prirodu moguće je u gotovo svakom dijelu Međimurja u sva godišnja doba, a staze uz rijeke su pitome i lagane za kretanje te pristupačne za sve uzraste. Uređene izletničke ture nude raznovrsne zanimljive sadržaje.

Uz šetnju kroz nedirnutu prirodu "Mlinarev put " nudi i mnoštvo zanimljivih i poučnih podataka o prirodnoj i tradicijskoj baštini krajobraza uz rijeku Muru. Poučna staza u prirodi „Mlinarov put“ je kružna staza u dužini 3 km sa deset točaka označenih interpretacijskim panoima na kojima su na zanimljiv i poučan način prikazani prirodni i kulturni fenomeni ovoga kraja. (<https://www.visitmedimurje.com/backend/>)

Eko-turistička poučna pješačka i biciklistička staza „Svetomartinska Mura“ uređena je za šetnju, bicikliranje, ribolov i druge rekreativne aktivnosti za sve dobne skupine, a duž staze postavljeno je 20 edukativnih tabli koje poučavaju o rijeci Muri, njenoj važnosti kroz povijest i bioraznolikosti koja se nalazi uz nju, o povijesti skelarstva, ribolovu uz rijeku. Na samoj stazi postavljene su tri šumske učionice, a rekonstruiran je i drveni

mostić preko rukavca rijeke Mure. Staza prolazi kroz prekrasan prirodni ambijent Regionalnog parka Mura-Drava koji je ujedno dio UNESCO-vog Prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav, a u neposrednoj blizini nalaze se ergela međimurskog konja, prvi restaurirani mlin na rijeci u nizinskoj Hrvatskoj i skelarska hiža. (<http://medjimurska-zupanija.hr/otvorena-eko-staza-svetomartinska-mura/>)

Šetnica uz rijeku Muru u proteže se velikim djelom grada Mursko Središće omogućava građanima, posjetiteljima, turistima nesmetanu šetnju, vožnju biciklom i mnoge druge aktivnosti. Nedugo je probijena sve do Svetog Martina na Muri, čime je staza proširena na 12 kilometara i time je postala pogodnija za rekreacijski turizam. Također, cilj je stazu pretvoriti u poučnu stazu, a suradnji s Međimurskom prirodom izradit će se interpretacijske ploče koje će izletnike upoznati s biljnim i životinjskim svijetom, ali i obilježjima grada i pripadajućih naselja. (<https://mursko-sredisce.hr/setnica-uz-muru/>)

Na području općine Domašinec nalazi se Poučna staza Murščak, koja je prikladno obilježena primjerenim tablama i vodičem. Staza je duga 6300 metara, sadrži 12 obilježenih stajališta, a možete je prijeći pješke ili biciklom, identificirajući putem obilježene fenomene. Staza je smještena na dijelu Murščaka, najšireg područja uz rijeku Muru bez naselja, koje obuhvaća oko 1500 hektara. Murščak je od davnine poznati pojam za veliki kompleks višestoljetne hrastove šume uz rijeku Muru po kojoj je dobio i naziv. (<https://www.visitmedimurje.com/backend/>)

4. Rafting u Međimurju

Turisti željni aktivnog odmora imaju izvanrednu priliku isprobati rafting po rijeci Muri. U ponudi je pet različitih dionica duljina između 13 do 20 km. Rafting je idealan za osobe koje vole boraviti u prirodi, za avanturiste željne slobode, a uz rafting popratne sadržaje čine razgledavanje i fotografiranje prirode, kupanje i animacija. Na izbor su dvije rute, prva započinje u Sv. Martinu i završava u Podturnu, a druga započinje u Dekanovcu i završava u Goričanu. To je idealna prilika da turisti upoznaju riječni dio Gornjeg i Donjeg Međimurja, pripadajuću faunu i floru, te gastro ponudu (degustacija 35 autohtonih međimurskih jela i vina), te upoznaju kulturnu baštinu i narodne običaje kraja. S toga je rafting izvrstan oblik turizma koji treba dalje razvijati i poticati jer na tom području Međimurje ima odlične predispozicije za još veći sportsko turistički napredak.

4.1. Dionice

Trenutna ponuda usluga raftinga i sportsko rekreacijskog turizma u Međimurju djeluje nekoliko klubova koji aktivno djeluju i primaju grupe turista s ciljem rekreacije i odmora. Na području Međimurja djeluje Rafting klub Drava-Mura, koji ima licenciranog vodiča i učitelja raftinga te spasioca iz divljih voda.

Rafting rute u Međimurju su R1 Sveti Martin na Muri - Podturen. Dužina dionice je cca 20km, trajanje programa 2-2,5 sata plus 1 sat logistike. Dionica granični područjem između Slovenije i Hrvatske stoga su potrebne prijave minimalno 14 dana prije polaska zbog sređivanja dozvola za plovidbu. Druga dionica je R2 Dekanovec-Goričan. Dužina dionice je cca 15km, a trajanje programa 2 – 2,5 sata plus 1 sat logistike.

4.2. Rafting događanja na rijeci Muri

Značajna sportsko-turistička manifestacija u kojoj sudjeluju četiri države: Austrija, Slovenija, Mađarska i Hrvatska pod nazivom „*Spust murskih ladji*“ održava se od 2003. godine. Trodnevna ekološka, rekreativna i turistička manifestacija održava se krajem lipnja ili početkom srpnja, s ciljem razvijanja sportsko – rekreacijskog turizma na rijeci Muri te upoznavanja i zaštite njezinih ljepota. Start je u Bad Radkersburga u Austriji gdje sudionici u drvenih tradicijskih čamcima kreću i plove kroz Sloveniju do Svetog Martina na Muri te do cilja u Domašincu. Posljednji spust, 14. po redu održan je 2019. godine u

organizaciji Društva čolnarjev Dokležovje i Eko udruge „Murščak“ Domašinec. (<https://emedjimurje.net.hr/vijesti/drustvo/3514099/rekreacija-i-zabava-tradicionalni-medjunarodni-spust-murskih-ladji>)

Slika 5. Spust Murskih ladji

Izvor: <https://medimurje.info/wp/spust-murskih-ladji/>

Edukativno – natjecateljska i ekološka akcija „Rafting kup Mura“ prvi je puta održana 11. svibnja 2002. godine. Sudjelovale su sve srednje škole Međimurske županije sa dvije ekipe te profesionalni skiperi koji su osigurali svu potrebnu opremu. Start raftinga za sve natjecatelje uz skelu Svetom Martinu na Muri te se spušta niz rijeku Muru više od četrdesetak kilometara uz zaustavljanja i pauze u svakom naselja uz Muru, a cilj spusta/raftinga i proglašenje pobjednika u Goričanu. Zadatak sudionika je u što kraćem vremenu savladati pojedine dijelove dionica gdje se mjerilo vrijeme prolaza. (Belčić, 2020.) Posljednji „Rafting kup Mura“ održan je 2015. godine, a okupio je više od sto učesnika u sedamnaest čamaca. Početak odnosno start raftinga bio je u Murskom Središću, a ruta je obuhvaćala Peklenicu, Podturen i Dekanovec gdje je bio završetak vožnje. (<https://muralist.hr/sport/odrzan-rafting-kup-mura-2015/>)

5. Istraživanje

5.1. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je utvrditi interes ispitanika za bavljenje sportom, prije svega raftingom na rijeci Muri. Istražiti postoji li interes za razvoj turističko sportske atrakcije raftinga u Međimurju te je li lokalno stanovništvo spremno aktivno sudjelovati u razvoju turističke ponude spomenutog oblika turizma. Utvrditi mišljenje ispitanika o iskorištenosti turističko sportskog potencijala uz rijeku Muru.

5.2. Metode istraživanja

Prikupljeni podaci o sadašnjem stanju turističko sportskoj ponudi u Međimurju dio su teorijskog odnosno empirijskog istraživanja. Za obradu podataka korištena je osnovna statistička obrada. Metodom istraživanja analizirani su i obrađeni podaci trenutne turističke ponude i dostupnih resursa, dok je metodom sinteze prikazan složeniji utjecaj navedenih pojmova i njihova povezanost. Instrument istraživanja je online anketni upitnik namijenjen stanovnicima Međimurske županije svih dobnih skupina, s ciljem ispitivanja stavova i razmišljanja lokalnog stanovništva vezano uz razvoj te unaprjeđenje destinacije kao i obogaćivanje turističko sportske ponude.

5.2.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika je prigodni i slučajni bez obzira na dobnu i spolnu skupinu također ni mjesto stanovanja nije bilo uvjetovano. Ispitanici su popunjavali anketni upitnik postavljen na društvenoj mreži Facebook.

5.2.2. Anketa i način provođenja ankete

Putem anonimnog online upitnika provedena je anketa kroz koju su ispitanici iznijeli svoje stavove i mišljenja. Analizom dobivenih odgovora izvedeni su zaključci. Anketa je bila otvorena 10 dana u periodu od 17. do 26. svibnja 2021. godine. U istraživanju je sudjelovala šezdeset i jedna osoba s područja Međimurske i susjednih županija

5.2.3. Metode obrade podataka

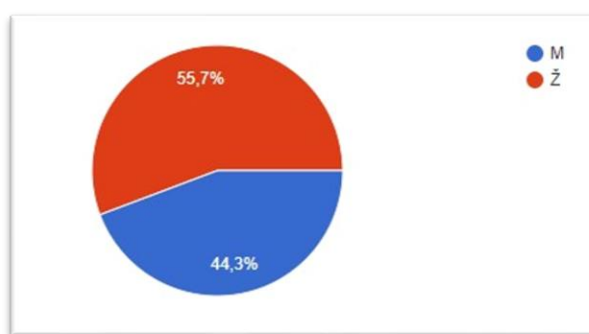
Nakon provedenog istraživanja putem online ankete izrađene pomoću Google obrasca obrađeno je svih dvanaest pitanja osnovnim statističkim parametrima, odnosno brojčanim pokazateljima te su izračunati postoci koji su kasnije i grafički prikazani.

5.3. Rezultati istraživanja

U istraživanju provedenom putem anonimne online ankete kreirane putem Google obrasca, plasiranog na društvenoj mreži Facebook sudjelovao je ukupno 61 ispitanik. Istraživanje je trajalo deset dana, a u nastavku se nalaze rezultati obrađeni pojedinačno za svako postavljeno anketno pitanje. Rezultati istraživanja online upitnika koji se sastoji od dvanaest pitanja prikazani su brojčano, postocima i grafički prikazani radi lakše pregledanosti raspodijeljenosti rezultata pojedinačno po svakom pitanju.

Prvo anketno pitanje odnosi se na spol ispitanika.

Grafikon 1. Spol ispitanika

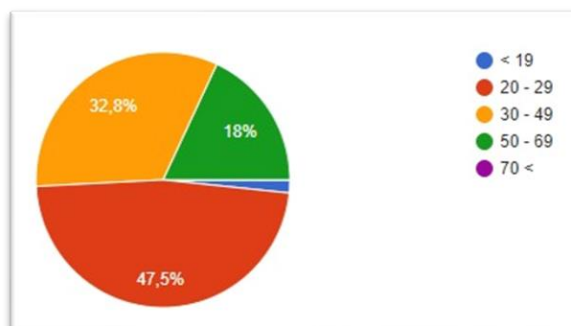

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom rezultata anketnog upitnika i raspodjelom istih utvrđeno je da je anketi pristupila šezdeset i jedna osoba. Od ukupnog broja anonimnih ispitanika, većina to jest njih trideset i četiri su ženskog spola, odnosno 55,7%, dok je dvadeset i sedam, odnosno 44,3% muškog spola.

Drugo anketno pitanje vezano je uz dob ispitanika.

Grafikon 2. Dob ispitanika

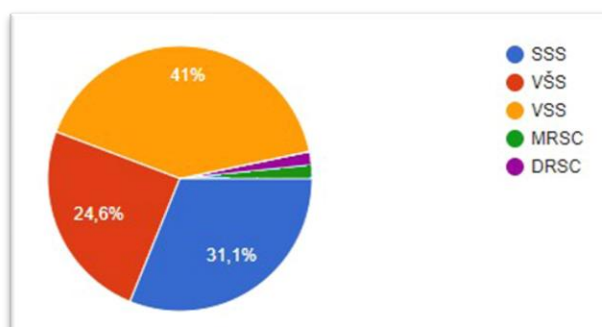

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom ankete utvrđeno je kako je u anketi sudjelovala šezdeset i jedna osoba, koja je prema starosnoj dobi raspodijeljena u pet kategorija. Najviše ispitanika, gotovo polovica bilo je u kategoriji od 20 do 29 godina, tj. dvadeset devet osoba odnosno 47,5%. Zatim slijedi kategorija osoba od 30 do 49 godina, u kojoj je dvadeset osoba odnosno 32,8%. U dobnoj skupini od 50 do 69 godina pripada jedanaest osoba odnosno 18%. Najmanje ispitanika je starosne dobi manje od ili 19 godina, samo jedna osoba odnosno 1,6%. Anketu nije ispunila ni jedna osoba starija od 70 godina.

Treće anketno pitanje odnosi se na stručnu spremu ispitanika.

Grafikon 3. Stručna sprema ispitanika

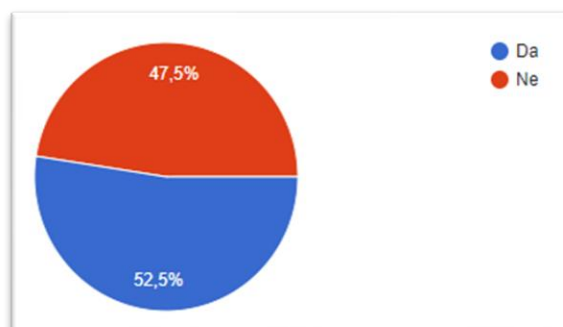

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom rezultata utvrdili smo da od šezdeset i jednog ispitanika najviše je osoba srednje stručne spreme njih dvadeset pet odnosno 41%, potom devetnaest osoba srednje stručne spreme odnosno 31,1%. Slijede ispitanici sa višom stručnom spremom, njih petnaest, odnosno 24,6%. Jedna osoba je MRSC odnosno 1,65% te je jedna osoba DRSC tj. 1,65%.

Četvrto anketno pitanje odnosi se na bavljenje sportom ispitanika.

Grafikon 4. Bavljenje sportom

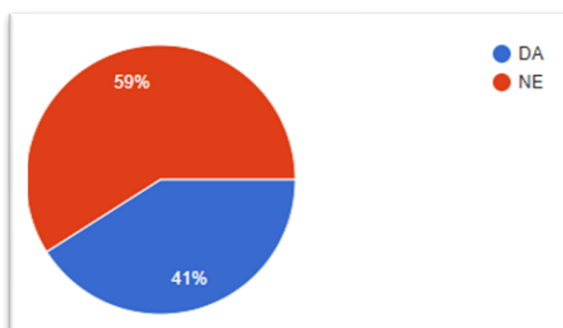

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom dobivenih rezultat utvrdili smo da od šezdeset i jedne osobe koja je ispunila anketni upitnik, dvadeset devet osoba, odnosno 52,5% ne bavi se sportom dok se trideset i jedan ispitanik bavi sportom odnosno njih 47,5%.

Peto anketno pitanje: „Jeste li ikad bili na raftingu?“

Grafikon 5. Sudjelovanje u raftingu

Izvor: vlastita izrada autora

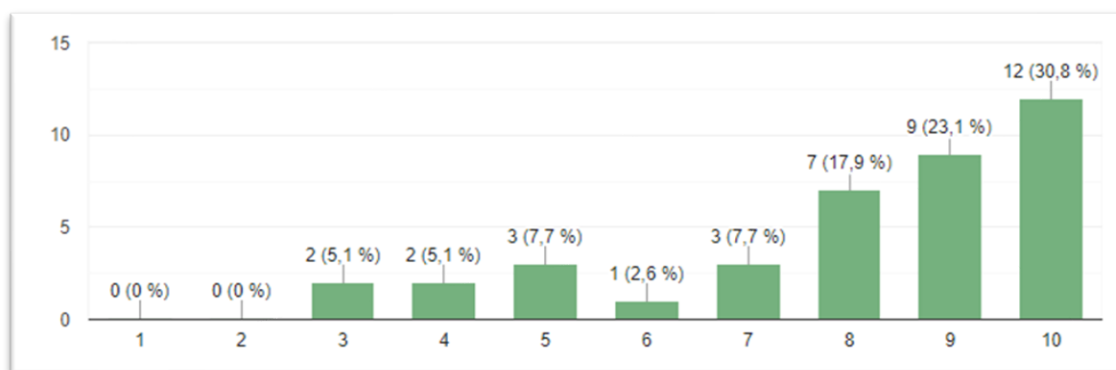
Analizom dobivenih rezultata od šezdeset i jedne osobe koja je sudjelovala u istraživanju, veći dio ispitanika, njih trideset i šest odnosno 59% nije bio na raftingu. Dok se za odgovor o sudjelovanju u raftingu izjasnilo njih dvadeset i pet osoba odnosno 41% ispitanika.

Šesto anketno pitanje odnosi se na lokaciju gdje su ispitanici sudjelovali na raftingu.

Odgovor su ponudili samo ispitanici koji su sudjelovali u raftingu odnosno njih dvadeset i petoro. Najviše ispitanika bilo je na raftingu na rijeci Mrežnici, zatim Dravi, Muri, Zrmanji, Uni, Cetini, Odri, Tari, Soči, Brodu na Kupi... Dobiveni rezultati pokazatelj su da je u Hrvatskoj u velikoj mjeri zastupljen ovaj vid sportske rekreacije te da je dobro poznat ispitanicima. Također, velik broj ispitanika sudjelovao je na raftingu na rijekama u Međimurju tj. na rijeci Dravi i rijeci Muri što potvrđuje da na sjeveru Hrvatske ima pobornika raftinga.

Šesto anketno pitanje odnosilo se na "Ocjenu organizacije raftinga

Grafikon 6. Ocjena organizacije raftinga

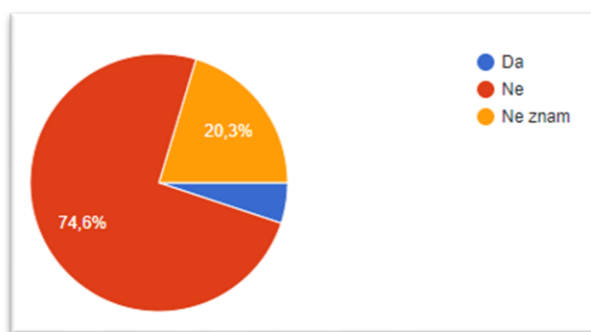
Izvor: vlastita izrada autora

Na ovo pitanje također su odgovarali samo ispitanici koji su sudjelovali u raftingu. Analizom dobivenih odgovora i ponuđenom ocjenom od 1 do 10 na brojevnoj skali prikazane su ocjene organizacije raftinga na kojoj su sudjelovali. Najveći broj ispitanika, njih dvanaestak, odnosno 30,8% ocijenilo je organizaciju ocjenom 10, zatim je devet osoba odnosno 23,1% dalo ocjenu devet. Podjednak broj ispitanika, po osam osoba

odnosno 17,9% ocijenilo je organizaciju ocjenom sedam i pet. Po dva ispitanika odnosno 5,1% ocijenilo je organizaciju ocjenom četiri i tri. Samo jedan ispitanik odnosno 2,6% dao je ocjenu šest. Nitko od ispitanika nije organizaciju ocijenio ocjenom jedan ili dva.

Sedmo anketno pitanje odnosi se na: Iskorištenost potencijala rijeke Mure.

Grafikon 7. Iskorištenost potencijala rijeke Mure

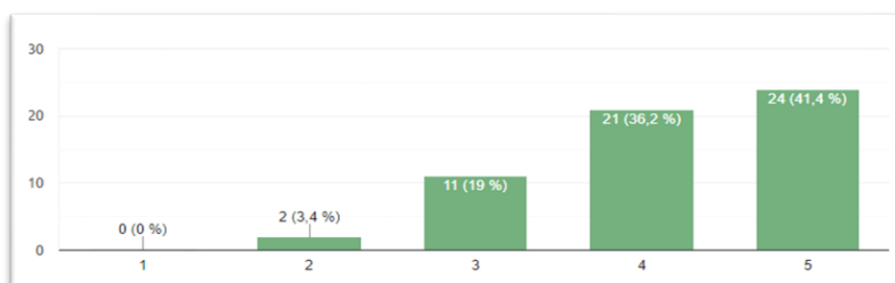

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom dobivenih odgovora od pedeset i devet ispitanika dobivenih možemo utvrditi da velik dio ispitanika tj. njih četrdeset i četiri odnosno 74,6% smatra da potencijali rijeke Mure nisu dovoljno iskorišteni. Dvanaest osoba, odnosno 20,3% odgovorio je da ne zna dok samo tri osobe odnosno 5,1% smatra da su potencijali dovoljno iskorišteni.

Osmo pitanje glasi: „Ima li rijeka Mura potencijala za razvoj turizma u Međimurju?“.

Grafikon 8. Ocjena potencijala rijeke Mure

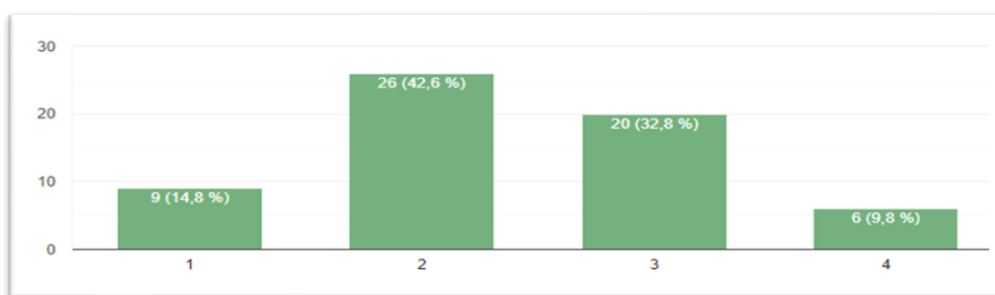

Izvor: vlastita izrada autora

Od pedeset osam osoba koje su odgovorile na ovo pitanje, dvadeset i četiri ispitanika odnosno 41,4% smatra da rijeka Mura ima izvrstan potencijal, dvadeset i jedna osoba, odnosno 36,2% smatra da ima vrlo dobar potencijal, jedanaest ljudi odnosno 19% ispitanika smatra da ima dobar potencija, a samo dvoje, odnosno 3,4% smatraju da ima mali potencijal. Niti jedan ispitanik ne misli da rijeka Mura nema potencijala za razvoj turizma.

Deveto anketno pitanje odnosilo se na ocjenu: "Ulaganja u turizam".

Grafikon 9. Ulaganja u turizam

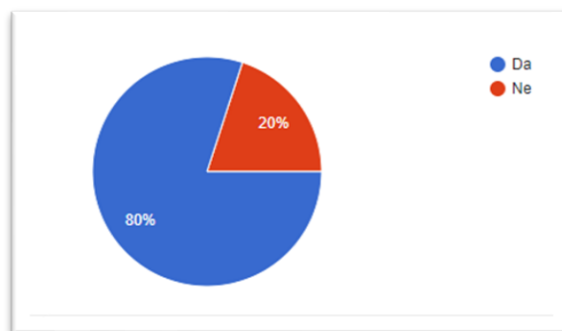
Izvor: vlastita izrada autora

Na deseto anketno pitanje odgovor su dali svi ispitanici odnosno šezdeset i jedna osoba. Ponuđeno im je: „Smatrate li da se dovoljno ulaže u turizam u vašoj okolini? Ocijenite ocjenom od 1 do 4 pri čemu je: 1 - nema ulaganja, 2 - malo se ulaže, 3 - srednje se ulaže, 4 - puno se ulaže“

Najveći broj ljudi, njih dvadeset i šest odnosno 42,6 % smatra da se malo ulaže u turizam u njihovoj okolini. Zatim dvadeset ispitanika odnosno 32,8% smatra da se srednje ulaže, dok je manji dio ispitanika, njih šestero odgovorilo da se puno ulaže u turizam u njihovoj okolini. Devetero anketiranih osoba, to jest 14,8% misli da nema ulaganja u turizam u njihovoj okolini.

Deseto anketno pitanje odnosilo se o stavu anketiranih osoba o njihovom aktivnom uključivanju u razvoj turističke destinacije svojeg mjesta.

Grafikon 10. Aktivno uključivanje u razvoj turističke destinacije

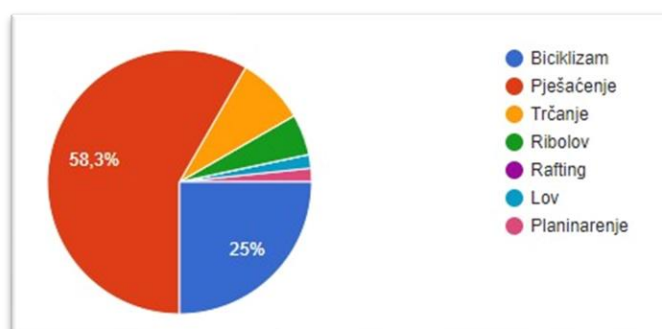

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom dobivenih odgovora zaključili smo da od ispitanika koji su dali odgovor njih 80% aktivno bi se uključio u razvoj turističke destinacije svoga mjesta, dok se manji dio ispitanika odnosno 20% ne bi uključilo.

Jedanaesto pitanje odnosi se na aktivnosti kojima se ispitanici najčešće bave u prirodi.

Grafikon 11. Aktivnosti u prirodi

Izvor: vlastita izrada autora

Analizom dobivenih rezultata od šezdesetak njih koji su odgovorili na posljednje pitanje, najveći broj njih trideset i pet odnosno 58,3% najčešće pješaci. Zatim petnaest osoba, odnosno 25% najčešće biciklira, petero ispitanika to jest 8,3% bavi se trčanjem. Troje ispitanika odnosno 5% kao najčešću aktivnost u prirodi navelo je trčanje. Jedna osoba to jest 1,7% u prirodi najčešće planinari, također jedna osoba odnosno 1,7% od ukupnog broja ispitanih u prirodi se najčešće bavi lovom.

7. Zaključak

Međimurje kao najuspješnija turistička destinacija republike Hrvatske u 2019. godini te kao buduća Europska regija sporta u 2022. godini ima izuzetan potencijal za daljnji razvoj turističko sportske ponude. Također, ima brojne mogućnosti za napredak i rast u svim segmentima kako turističke tako i sportske ponude zbog geografskog položaja, prometne povezanosti te infrastrukture kojom raspolaže kao i školovanog kadra te sve većeg interesa domicilnog stanovništva za bavljenje turističkom djelatnošću.

Rijeka Mura omogućava razvoj specifičnih oblika turizma međutim premalo je ulaganja i korištenja njezinog potencijala kojeg je potrebno detaljno istražiti i pozicionirati na višu razinu. Dosadašnja ponuda uključuje brojne aktivnosti na rijeci Muri te na području uz nju poput raftinga, kajaka i kanua, ribolova te šetnjom i bicikliranjem uređenim stazama za biciklizam i šetnju. Naselja kroz koja teče rijeka obliju bogatom kulturno-povijesnom baštinom što predstavlja brojne mogućnosti za obogaćivanje turističke ponude. Potrebno je uključiti i aktivirati potencijale okolnih mjesta kroz sportske objekte, terene, kulturno povijesnu baštinu, zaštićena područja uz Muru poput Murščaka. Na taj način Međimurska županija bi se pozicionirala na višu ljestvicu i privukla još veći broj turista željnih odmora u prirodi u obliku avanturističkog i kontinentalnog turizma. Također, područje uz rijeku i sama Mura je mjesto na kojem turisti željni aktivnog odmora imaju priliku isprobati spust po riječnim brzacima odnosno rafting. Kroz pet dionica različitih duljina ovaj sport predstavlja idealnu aktivnost za boravak u prirodi.

Analizom ankete potvrđena je teza da u Međimurje ima velik prirodni potencijal koji je nedovoljno iskorišten i koji predstavlja potencijal za napredak. Lokalno stanovništvo spremno je uključiti se u razvoj turističko sportske ponude samo je potrebno osmisliti dobre programe i sadržaje koji će uključivati sve segmente turističke ponude od ugostiteljstva, seoskog turizma, prezentacije starih zanata i kulturno povijesnog naslijeđa ovog kraja te dodatnih sportsko rekreativnih sadržaja. Naselja uz Muru kao i cijela županija obiluje brojnim prirodnim ljepotama te kulturno – povijesnom baštinom kao i ponudom sportskih sadržaja zanimljivih turistima. Rafting je sportsko – rekreativna aktivnost koja je u današnje vrijeme sve više popularna i tražena. Također, lokacija i

dostupni resursi predstavljaju mogućnost za pozicioniranje Međimurske županije kao destinacije pogodne za rafting turizam koji treba razvijati kroz razne projekte EU inicijativom jedinica lokalne samouprave kao te uključivanjem lokalnog stanovništva u kreiranje turističke ponude jer postoje odlične predispozicije za još veći rast i razvoj u svim aspektima kako turističke, tako i sportske ponude.

8. Literatura

1. Biciklizam. http://visitmedimurje.com/atrakcije_aktivnosti-all.asp Sport-rekreacija. (18.4.2021.)
2. Boić Petrač P., Popović Dujmović I. (2013). Sedam riječnih čuda Hrvatske, Grafokor
3. Centar za posjetitelje Med dvemi vodami <https://med-dvemi-vodami.info/sto-posjetiti/centar-za-posjetitelje-med-dvemi-vodami/> (28.5.2021.)
4. Dobra <https://www.tz-grada-ogulina.hr/zavicaj-bajke/bajkovita-priroda/dobra/> (23.5.2021.)
5. Fishing <https://www.britannica.com/topic/fishing-recreation> (23.5.2021.)
6. Klarić, Z. i dr. (2015), Akcijski plan razvoja cikloturizma. Zagreb: Institut za turizam
7. Korana. <https://croatia.hr/hr-HR/dozivljaji/aktivni-odmor/rafting/korana> (23.5.2021.)
8. Milanović, D.(2013). Teorija treninga. Zagreb: Kineziološki fakultet
9. Mlinarov poučni put. <https://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=249> (18.4.2021.)
10. Mrežnica rafting <https://raftrek.com/tour/mreznica-rafting/> (23.5.2021.)
11. Mura <https://smud-gorican.hr/mura/> (23.5.2021.)
12. Najsjevernijom utrkom Hrvatske otvorena Eko-staza „Svetomartinska Mura“. <http://medjimurska-zupanija.hr/2020/06/27/najsjevernijom-utrkom-hrvatske-otvorena-eko-staza-svetomartinska-mura/> (18.4.2021.)
13. Općenito o raftingu. <http://una-aquarius.com/opcenito-o-raftingu/> (18.4.2021.)
14. O raftingu. <http://zagrebrafting.com/o-raftingu/> (19.5.2021.)
15. Pospišil, S. (2012.). Pozdrav iz Međimurja, Čakovec, Printex d.o.o.
16. Poučna staza Murščak. <https://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=250> (18.4.2021.)
17. Plan razvoja turizma Međimurske županije 2020. (ur. Telišman-Košuta Neda), Zagreb/Čakovec, Institut za turizam, Zagreb, str. 9.-11.
18. Priroda u Međimurju. http://www.visitmedimurje.com/dozivi_medimurje-vise.asp?id=18&m=1&mm=02&kt=Priroda#.YHsIx2czbIU (17.04.2021.)

19. Rafting <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=51608> (19.5.2021.)
20. Rafting i kayaking u Međimurju. <https://fishingandoutdoor.eu/hr/rafting-i-kayaking-u-medimurju/> (11.11.2020.)
21. „Rafting kup Mura 2020.: Pa ako i nije baš „pravi“ rafting, prelijepo je...“, List Međimurje, 2455, 63 Trstenjak V., Belčić M.
22. Rafting na Kupi <https://croatia-open-land.com/tours/rafting-na-kupi/> (23.5.2021.)
23. Rafting sport za uživanje i najpoznatija odredišta u Hrvatskoj. <https://www.wish.hr/rafting-sport-za-uzivanje-i-najpoznatija-odredista-u-hrvatskoj/> (18.4.2021.)
24. Rijeka Cetina <http://www.visitsinj.com/hr/Vodic/47/rijeka-cetina> (23.5.2021.)
25. Rijeka Una – jedna, jedina <http://www.unaspringoflife.com/hr/una/priroda-u-okruzenju/4> (23.5.2021.)
26. Rijeka Zrmanja <https://raftrek.com/destinations/zrmanja/> (23.5.2021.)
27. Skelarska kuća u Svetom Martinu na Muri: Očuvanje tradicije skelarenja i života uz rijeku Muru“List Međimurje, 3443, 10, Drljić Ž.
28. Spomen park naftastva Peklenica <http://www.tz-ms.hr/turisticki-vodic/spomen-park-naftastva/> (28.5.2021.)
29. Šetnica uz rijeku Muru. <https://mursko-sredisce.hr/setnica-uz-rijeku-muru/> (18.4.2021.)
30. Šetnica uz rijeku Muru: Glavni Turistički proizvod Grada Murskoga Središća“List Međimurje, 3443, 13, Drljić Ž.
31. Telišman-Košuta N., Ivandić N., Boranić Živoder S., Marković I., (2016). „Analiza internog okruženja. Opći podaci o Međimurskoj županiji“. *Masterplan*
32. Vugrinec S., Tarandek M. (2016). *Međimurje vodič*, Čakovec, Udruga za promoviranje turističkih destinacija, proizvoda i usluga UZAP
33. Vukonić, B., Čavlek, N. (ur.) (2001). Rječnik turizma. Zagreb: Masmedia

Popis ilustracija

Popis fotografija:

Slika 1 Geografska karta Međimurske Županije	5
Slika 2 Rijeka Mura	6
Slika 3 Poučna staza Murščak	9
Slika 4 Rafting na rijeci Muri	11
Slika 5 Spust Murskih ladji	21

Popis grafikona:

Grafikon 1 Dob ispitanika	24
Grafikon 2 Stručna sprema ispitanika	24
Grafikon 3 Bavljenje sportom	25
Grafikon 4 Sudjelovanje u raftingu	25
Grafikon 5 Ocjena organizacije raftinga	26
Grafikon 6 Iskorištenost potencijala rijeke Mure	27
Grafikon 7 Ocjena potencijala rijeke Mure	27
Grafikon 8 Ulaganja u turizam	28
Grafikon 9 Aktivno uključivanje u razvoj turističke destinacije	29
Grafikon 10 Aktivnosti u prirodi	29

Prilozi

Anketni upitnik

28. 05. 2021.

Sudionici raftinga i žitelji uz Muru

Sudionici raftinga i žitelji uz Muru

Poštovani,

pred Vama se nalazi kratki anonimni anketni upitnik kreiran u svrhu izrade Završnog rada. Istraživanje provodi studentica II. godine Specijalističkog diplomskog stručnog studija Menadžmenta turizma i sporta, Lana Kramar.

Unaprijed zahvaljujem na odvojenom vremenu i Vašim odgovorima.

***Obavezno**

1. Spol *

Označite samo jedan oval.

M

Ž

2. Dob *

Označite samo jedan oval.

< 19

20 - 29

30 - 49

50 - 69

70 <

28. 05. 2021.

Sudionici raftinga i žitelji uz Muru

3. Stručna sprema *

Označite samo jedan oval.

- SSS
- VŠS
- VSS
- MRSC
- DRSC
- Ostalo: _____

4. Bavite li se sportom? *

Označite samo jedan oval.

- Da
- Ne

5. Jeste li ikad bili na raftingu? *

Označite samo jedan oval.

- DA
- NE

6. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje potvrđan, navedite gdje.

7. Kojom ocjenom biste ocijenili organizaciju raftinga?

Označite samo jedan oval.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. 05. 2021.

Sudionici raftinga i žitelji uz Muru

8. Smatrate li da su potencijali rijeke Mure dovoljno iskorišteni?

Označite samo jedan oval.

- Da
 Ne
 Ne znam
 Ostalo: _____

9. Ima li rijeka Mura potencijala za razvoj turizma u Međimurju? Ocijenite ocjenom od 1 do 5 pri čemu je: 1 - nema potencijala, 2 - mali potencijal, 3 - dobar potencijal, 4 - vrlo dobar potencijal, 5 izvrstan potencijal

Označite samo jedan oval.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

10. Smatrate li da se dovoljno ulaže u turizam u vašoj okolini? Ocijenite ocjenom od 1 do 4 pri čemu je: 1 - nema ulaganja, 2 - malo se ulaže, 3 - srednje se ulaže, 4 - puno se ulaže

Označite samo jedan oval.

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

11. Biste li se aktivno uključili u razvoj turističke destinacije vašeg mjesta?

Označite samo jedan oval.

- Da
 Ne

28. 05. 2021.

Sudionici raftinga i žitelji uz Muru

12. Kojim aktivnostima se najčešće bavite u prirodi?

Označite samo jedan oval.

- Biciklizam
 - Pješaćenje
 - Trčanje
 - Ribolov
 - Rafting
 - Ostalo: _____
-

Google nije izradio niti podržava ovaj sadržaj.

Google Obrasci